

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک
دانشکده پرستاری شازند

گروه آموزشی: پرستاری

عنوان درس: کارآموزی پرستاری بیماری های چشم و ENT نوع و تعداد واحد: ۱ واحد کارآموزی

دروس پیش نیاز: کارآموزی پرستاری بزرگسالان و سالمندان (۱) و پرستاری بزرگسالان و سالمندان (۲)

دانشجویان (مقطع، رشته، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۴ نیمسال تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵

تعداد دانشجو: ۳۰ نفر روزهای کارآموزی: دو روز دوم هفته (سه شنبه لانگ و چهارشنبه)

مدت کارآموزی: ۸ روز مسئول درس: آقای محمدرضا شمشیری

محل و بخش کارآموزی: بیمارستان امیرکبیر و بیمارستان آیت الله خوانساری / بخش چشم و بخش ENT

❖ شرح درس: (بیان مختصر محتوای دوره، اهمیت بالینی، و نقش آن در تحقق شایستگی های حرفه ای پرستاری)

این دوره کارآموزی با هدف آشنایی دانشجویان پرستاری با ساختار، عملکرد و بیماری های شایع چشم و دستگاه گوش، حلق و بینی طراحی شده است. دانشجویان در طول این دوره با اصول ارزیابی، تشخیص های پرستاری، مراقبت های قبل و بعد از جراحی و آموزش های لازم به بیماران مبتلا به بیماری های چشم و ENT آشنا می شوند. اهمیت این دوره در ارتقای توانمندی های بالینی دانشجو برای شناسایی زودهنگام علائم هشداردهنده، انجام مراقبت های پرستاری دقیق و پیشگیری از عوارض بیماری ها است.

❖ اهداف کلی: (تعیین نتایج کلی مورد انتظار از دانشجو پس از اتمام دوره، با تأکید بر توانمندی های علمی، نگرشی و مهارتی)

✓ توانمندی علمی:

دانشجو پس از پایان دوره، قادر است ساختمان و عملکرد طبیعی چشم و دستگاه گوش، حلق و بینی را توضیح داده و پاتوفیزیولوژی بیماری های شایع این نواحی را تحلیل نماید.

✓ توانمندی نگرشی:

دانشجو اهمیت مراقبت دقیق، ارتباط درمانی مؤثر با بیماران دارای اختلالات بینایی و شنوایی، و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و احترام به کرامت انسانی را درک کرده و در رفتار حرفه‌ای خود نشان دهد.

✓ توانمندی مهارتی:

دانشجو بتواند ارزیابی فیزیکی چشم و ENT را به‌درستی انجام دهد، در مراقبت‌های پرستاری پیش و پس از عمل بیماران شرکت کند، آموزش‌های لازم به بیمار و خانواده را ارائه دهد، و مراقبت‌های پرستاری را مطابق اصول ایمنی و مبتنی بر شواهد اجرا نماید.

❖ اهداف رفتاری: (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی و روانی حرکتی)

اهداف شناختی

(دانش و درک نظری مورد انتظار از کارآموز)

- ✓ آشنایی با ساختار فیزیکی، موقعیت مکانی، و تجهیزات تخصصی بخش چشم و ENT.
- ✓ آشنایی با اصول کلی تجویز و مصرف داروهای چشمی و داروهای رایج در بیماری‌های چشم.
- ✓ آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی چشم و گوش و نقش هر ساختار در بینایی و شنوایی.
- ✓ آشنایی با روش‌های معاینه فیزیکی چشم و گوش از جمله بینایی‌سنجی، ارزیابی میدان بینایی، و اتوسکوپی.
- ✓ آشنایی با پاتوفیزیولوژی، علائم بالینی، روش‌های تشخیصی و درمانی بیماری‌های شایع چشم (کاتاراکت، اختلالات قرنیه، صدمات چشمی، عفونت‌های چشمی، اختلالات شبکیه، کم‌بینایی و نابینایی).
- ✓ آشنایی با پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی و اصول درمانی و جراحی بیماری‌های شایع گوش و ENT (تجمع سرومن، اجسام خارجی، اوتیت‌ها، آسیب پرده تمپان، اتواسکلروز، توده‌های گوش و سمیت دارویی گوش).
- ✓ آشنایی با اصول مراقبت پرستاری قبل و بعد از عمل در بیماران مبتلا به بیماری‌های چشم و گوش.

اهداف عاطفی

(نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتار حرفه‌ای مورد انتظار)

- ✓ آشنایی با اهمیت ایجاد ارتباط مؤثر و محترمانه با بیماران دارای اختلالات بینایی و شنوایی.
- ✓ آشنایی با لزوم حفظ کرامت انسانی، حریم خصوصی و احترام به بیماران در حین معاینه و مراقبت.
- ✓ آشنایی با ضرورت دقت، صبر و همدلی در برخورد با بیماران آسیب‌پذیر مانند نابینایان یا افراد دارای کم‌شنوایی.
- ✓ آشنایی با ارزش کار گروهی و هماهنگی با تیم درمان در ارائه مراقبت‌های پرستاری تخصصی چشم و ENT.
- ✓ آشنایی با اهمیت رعایت اصول ایمنی و اخلاق حرفه‌ای در تجویز دارو، انجام روش‌های درمانی و مراقبت از بیمار.

اهداف روانی-حرکتی

(توانایی‌های عملی و مهارت‌های بالینی مورد انتظار)

- ✓ آشنایی با روش صحیح شست‌وشوی دست، آماده‌سازی تجهیزات و محیط کار در بخش چشم و ENT.
- ✓ آشنایی با نحوه صحیح تجویز و استفاده از داروهای چشمی (قطره و پماد) و رعایت اصول استریل.
- ✓ آشنایی با انجام معاینه اولیه چشم شامل مشاهده ملتحمه، قرنیه و مردمک و ثبت یافته‌ها.
- ✓ آشنایی با روش انجام معاینه گوش با اتوسکوپ و تشخیص تغییرات غیرطبیعی.
- ✓ آشنایی با نحوه آماده‌سازی بیمار برای انجام جراحی‌های چشم و ENT و مراقبت پس از عمل.
- ✓ آشنایی با نحوه آموزش مراقبت‌های خانگی به بیماران مبتلا به اختلالات بینایی و شنوایی.
- ✓ آشنایی با مشارکت فعال در انجام پانسمان‌ها، تجویز دارو و پایش وضعیت بیماران بستری در بخش چشم و ENT.

❖ **شیوه تدریس کارآموزی:** (ذکر رویکردهای آموزشی نظیر آموزش حین مراقبت، بحث گروهی، نمایش عملی، بازخورد بالینی و...)

- ✓ آموزش حین مراقبت (Bedside Teaching): توضیح، مشاهده و انجام مهارت‌ها در کنار بیمار تحت نظارت مربی.
- ✓ بحث گروهی (Group Discussion): مرور تجربیات روزانه، تحلیل موارد بالینی و تقویت تفکر انتقادی.
- ✓ نمایش عملی (Demonstration): آموزش گام‌به‌گام معاینه چشم و گوش، تجویز دارو و اجرای مراقبت‌های پرستاری توسط مربی.
- ✓ یادگیری مبتنی بر مورد (Case-Based Learning): بررسی پرونده‌های واقعی بیماران مبتلا به اختلالات چشمی و ENT برای درک ارتباط تئوری و عمل.
- ✓ بازخورد بالینی (Clinical Feedback): ارائه بازخورد سازنده و فوری در حین انجام مهارت‌ها برای بهبود عملکرد دانشجو.
- ✓ آموزش همتایان (Peer Learning): تشویق دانشجویان به آموزش مفاهیم و مهارت‌ها به یکدیگر جهت ارتقای یادگیری فعال.

❖ **تعیین رفتارهای ورودی:**

- ✓ آشنایی با مبانی آناتومی و فیزیولوژی دستگاه بینایی و شنوایی.
- ✓ آشنایی اولیه با اصول کنترل عفونت و بهداشت دست در محیط بالینی.
- ✓ تسلط بر اصول برقراری ارتباط مؤثر با بیمار و خانواده در شرایط بالینی.
- ✓ آشنایی با اصول ایمنی بیمار و رعایت استانداردهای ایمنی محیط کار.
- ✓ توانایی اندازه‌گیری علائم حیاتی و ثبت دقیق آن‌ها در پرونده بیمار.
- ✓ شناخت کلی از اصول تجویز و مصرف دارو و داروهای ایمن.

❖ **نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:** (تعیین ابزارهای ارزیابی، آزمون کتبی یا عملی، و تعیین سهم هر روش در نمره نهایی)

استفاده از ابزار فرم ثبت فعالیت بالینی و فرم ارزشیابی رفتار حرفه‌ای:

فعالیت بالینی: ۵۰٪

حضور غیاب: ۱۰٪

رفتار حرفه‌ای: ۲۰٪

امتحان و تکالیف: ۲۰٪

❖ **سیاست‌ها و قوانین کارآموزی:**

- حضور به موقع دانشجو در محل کارآموزی الزامی است و ساعات کارآموزی در نوبت صبح از ۷:۳۰ تا ۱۳:۳۰ و نوبت عصر از ۱۳:۳۰ تا ۱۹:۳۰ تعیین شده است.
- همزمانی حضور دانشجو با مربی مربوطه در بخش و خارج شدن دانشجو با مربی از بخش الزامی است. (به جز دوره اینترنتشیپ)
- هر گونه اقدام بالینی باید با هماهنگی مربی مربوطه باشد و عدم رعایت این موارد، مشمول قوانین آموزشی می‌باشد.
- غیبت بیش از یک روز منجر به دریافت نمره صفر در کارآموزی می‌شود، مگر در موارد خاص با تصویب شورای آموزشی.
- یک روز غیبت موجه، دانشجو موظف به جبران یک روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیر گروه است.

- یک روز غیبت غیرموجه، دانشجو موظف به جبران دو روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیرگروه است و مشمول کسر نمره خواهد بود.
- رعایت ادب و احترام در برخورد با بیماران، همراهان و کارکنان الزامی است.
- رعایت پوشش حرفه‌ای شامل اتیکت شناسایی دانشجویی، لباس فرم تمیز و مرتب، پرهیز از زیورآلات، آرایش غلیظ، لاک ناخن و موارد غیرضروری الزامی است.
- رعایت اصول بهداشت فردی مانند موی مرتب، ناخن کوتاه و پوشش مناسب الزامی است.
- استفاده از تلفن همراه در ساعات آموزشی جهت مسائل شخصی غیرمجاز می باشد. (تنها با هماهنگی مربی و شرایط خاص مجاز می باشد)
- مشارکت فعال در تمامی فعالیت‌های آموزشی، درمانی و کارگاهی که از سوی مربی تعیین می‌شود، الزامی است.
- ترک محل کارآموزی بدون هماهنگی با مربی، انجام امور شخصی در ساعات کارآموزی غیر مجاز می باشد.
- عکسبرداری، فیلم‌برداری یا ضبط صدا از فضای کارآموزی، بیمار و پرونده بیماران بدون مجوز رسمی غیر مجاز می باشد.

❖ منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری: (فهرست منابع علمی و پروتکل‌های بالینی مرتبط با اهداف دوره)

Smeltzer, S.C & Bare, B. Brunner and Suddarth Text book of Medical Surgical Nursing. (last ed), Philadelphia: Lippincott

Black, H.M. Hawks, J.H. Keen, A.M. Medical Surgical Nursing. (Last ed),

پرستاری داخلی و جراحی برونر و سودارث انتشارات جامع نگر (آخرین ویرایش)

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش‌های بالینی تعیین شده

جلسات	اهداف رفتاری
روز اول	آشنایی با بخش چشم، پرسنل، تجهیزات و فضای فیزیکی آن. / آشنایی با اصول ایمنی، کنترل عفونت و رعایت احتیاطات استاندارد در بخش چشم. / آشنایی با آناتومی ساختمان چشم شامل قرنیه، عنبیه، عدسی، شبکیه و عصب بینایی. / ایجاد نگرش مثبت نسبت به اهمیت مراقبت از بیماران دارای اختلالات بینایی. / توانایی آماده‌سازی محیط و تجهیزات جهت معاینه چشم. / انجام صحیح شست‌وشوی دست و رعایت اصول استریل هنگام انجام مراقبت‌های چشمی.
روز دوم	آشنایی با روش‌های معاینه فیزیکی چشم شامل بینایی‌سنجی، بررسی مردمک، ملتحمه و قرنیه. / آشنایی با اصول تجویز داروهای چشمی، نحوه مصرف قطره‌ها و پمادهای چشمی. / آشنایی با داروهای رایج در بیماری‌های چشمی (آنتی‌بیوتیک‌ها، آنتی‌هیستامین‌ها، داروهای ضدالتهاب، میدریاتیک و میوزیک). / انجام صحیح تجویز و مصرف داروهای چشمی طبق اصول استریل و تکنیک صحیح چکاندن قطره. / مشاهده و ثبت یافته‌های معاینه چشمی در پرونده بیمار. مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری
روز سوم	آشنایی با تعریف، پاتوفیزیولوژی، علائم بالینی و روش‌های درمانی و مراقبت پرستاری در بیماری‌ها و مشکلات: کم‌بینایی و نابینایی، کاتاراکت (آب مروارید)، اختلالات قرنیه (کراتیت، قوز قرنیه و زخم قرنیه). / مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری

روز چهارم	آشنایی با تعریف، پاتوفیزیولوژی، علائم بالینی، روش‌های درمانی و مراقبت پرستاری در بیماری‌ها و مشکلات زیر: صدمات به چشم (تروماتیک، جسم خارجی، سوختگی شیمیایی)، اختلالات شبکیه (رتینوپاتی دیابتی، دژنراسیون ماکولا)، اختلالات عفونی چشم (ملتحمة عفونی، سلولیت اربیتال، یووئیت) / مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری
روز پنجم	آشنایی با بخش ENT، پرسنل، تجهیزات و فضای فیزیکی. / آشنایی با آناتومی گوش خارجی، میانی و داخلی و عملکرد هر بخش. / درک فیزیولوژی شنوایی و تعادل. / ایجاد نگرش مثبت نسبت به اهمیت پیشگیری از بیماری‌های گوش.
روز ششم	آشنایی با روش‌های معاینه گوش و علائم بیماری‌های: تجمع سرومن (جرم گوش)، اجسام خارجی در گوش، اوتیت خارجی، اوتیت میانی. / مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری
روز هفتم	آشنایی با تعریف، پاتوفیزیولوژی، علائم و درمان اختلالات: آسیب پرده تمپان، اتواسکلروز، توده‌های گوش، سمیت گوش ناشی از داروها (اوتوتوکسیسیتی). / مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری
روز هشتم	آشنایی با اصول مراقبت پرستاری قبل و بعد از جراحی‌های گوش، حلق و بینی. / آشنایی با اصول آموزش مراقبت‌های خانگی بیماران مبتلا به اختلالات ENT. / مشارکت فعال در مراقبت از بیماران بخش طبق فرایند پرستاری. / آزمون پایان کارآموزی